

Predkladacia správa

Základným cieľom rozpočtovej politiky vlády je výrazne znížiť deficit verejných financií a zastaviť zadlžovanie budúcich generácií. V programovom vyhlásení vlády SR na obdobie rokov 2010 – 2014 sa uvádza: „Zásadným cieľom vlády SR je zníženie deficitu verejných financií pod úroveň 3 % hrubého domáceho produktu v roku 2013 tak, aby Slovensko dodržalo svoje záväzky voči Európskej únii vyplývajúce z Paktu stability a rastu..... Pre Slovensko je veľmi dôležité zastaviť zadlžovanie budúcich generácií. Výrazné zníženie deficitu verejných financií umožní, aby vláda začala ku koncu volebného obdobia znižovať podiel verejného dlhu na hrubom domácom produkte.“

Ozdravenie verejných financií je nevyhnutnou podmienkou stabilného rozvoja slovenskej ekonomiky, ktorý bude vytvárať nové pracovné miesta a zvyšovať životnú úroveň obyvateľov Slovenska. Znižovanie deficitu je veľmi dôležité aj preto, aby si Slovensko udržalo a ešte posilnilo dôveryhodnosť na finančných trhoch, aby sme si boli schopní požičať za relatívne nízke úrokové sadzby.

Základný krok k dosiahnutiu týchto cieľov robí vláda už v roku 2011, keď sa deficit znižuje z takmer 8 % v rokoch 2009 a 2010 na 4,9 % HDP. Pre roky 2012 a 2013 teda zostáva úloha znížiť deficit o 2 percentuálne body – konkrétne v roku 2012 na 3,8 % HDP a následne na 2,9 % HDP v roku 2013. Dosiahnutie takéhoto vývoja zabezpečí ozdravenie verejných financií - podiel verejného dlhu na HDP sa začne v roku 2013 znižovať, Slovensko naplní svoje záväzky vyplývajúce z Paktu stability a rastu a posilní svoju dôveryhodnosť na finančných trhoch. Na Slovensku existuje relatívne široká celospoločenská zhoda na potrebe znižovania deficitu. Pre stabilný rozvoj našej krajiny je veľmi dobré, že nijaká významnejšia politická strana nespochybňuje potrebu znížiť deficit verejných financií v roku 2013 pod úroveň 3 % HDP. Predkladané Východiská rozpočtu verejnej správy na roky 2012 až 2014 predstavujú základný rámec pre zostavenie samotného rozpočtu, preto prirodzene neobsahujú všetky podrobné údaje o verejných financiách v nasledujúcich rokoch. Zostaveniu samotného návrhu rozpočtu budú predchádzať ešte intenzívne rokovania medzi kapitolami a ministerstvom financií počas mája, júna a júla a tiež aktualizácia prognózy vývoja slovenskej ekonomiky a daňových príjmov koncom júna a začiatkom júla. Na rozdiel od minulého roku, keď vláda R. Fica neschválila nijaké východiská rozpočtu a ministerstvo financií nezverejnilo ani daňovú prognózu, ide o návrat k štandardnému procesu prípravy rozpočtu. Výrazné zvýšenie transparentnosti rozpočtového procesu v porovnaní s nedávnou minulosťou je pre vládu prioritou.

Východiská rozpočtu verejnej správy na roky 2012 až 2014 vychádzajú z aktuálnej prognózy makroekonomického vývoja a vývoja daňových a odvodových príjmov do roku 2014. Tieto základné parametre rozpočtu sa v porovnaní s prognózou, na ktorej základe bol pripravený rozpočet na rok 2011, zmenili len minimálne. Rozpočet na rok 2012 však v porovnaní s tohtoročným rozpočtom výraznejšie ovplyvnia štyri negatívne vplyvy v celkovom objeme 449 mil. eur. Ide o výdavky, ktoré sú predovšetkým výsledkom zlých rozhodnutí v minulosti:

1. zvýšenie platby za dostupnosť za PPP projekt rýchlostnej komunikácie R1 o 73 mil. eur,
2. zvýšenie úhrady za výkony vo verejnom záujme v sektore železníc o 166 mil. eur,
3. nerozpočtovanie príjmov z predaja kjótskych kvót CO₂ v objeme 100 mil. eur
4. zvýšenie nákladov na obsluhu štátneho dlhu o 110 mil. eur.

V návrhu východísk je na roky 2013 a 2014 rozpočtovaná aj rezerva na zníženie odvodov o 1 % a následne 2 % oproti súčasnému stavu v objeme 170 a 360 mil. eur.

Na dosiahnutie vyššie uvedených cieľov sú potrebné významné ozdravné opatrenia. Rovnako ako pri tvorbe rozpočtu na rok 2011 bude väčšina týchto opatrení na strane znižovania výdavkov štátu. Dôraz bude kladený aj na zlepšenie hospodárenia s majetkom štátu.

Prvou časťou sú opatrenia na výdavkovej strane štátneho rozpočtu, ktoré sú už priamo zapracované do predkladaných východísk rozpočtu. V prípade štandardného rastu by mali základné výdavky na chod štátu rásť o 356 mil. eur (osobné výdavky by sa zvyšovali o predpokladaný rast miezd v súkromnom sektore, prevádzkové výdavky o infláciu, dávky podľa makroekonomickej prognózy a kapitálové výdavky podľa rastu nominálneho HDP). V predkladaných východiskách však základné výdavky na chod štátu klesajú oproti schválenému rozpočtu na rok 2011 o 78,9 mil. eur na úroveň 9,41 mld. eur. Je to spôsobené najmä znížením výdavkov na tovary a služby o 5 %, zmrazením osobných výdavkov na úrovni roku 2011 (s výnimkou pedagogických zamestnancov, kde je rozpočtovaný rast o 3 %) a znížením niektorých kapitálových výdavkov, ktoré boli rozpočtované ako priority vlády pre rok 2011. V porovnaní so „základným scenárom“ sa tak šetrí 434,9 mil. eur. Okrem toho sú vo východiskách rozpočtu zapracované aj ďalšie úsporné opatrenia, ako je napríklad zníženie správneho fondu Sociálnej poisťovne alebo úspory dosiahnuté v železničných spoločnostiach. Za roky 2011 a 2012 teda klesnú výdavky štátneho rozpočtu na nákup tovarov a služieb v porovnaní s rokom 2010 o 15 %, pri zohľadnení inflácie by bol tento pokles približne 20 %. Takýto vývoj je možný dosiahnuť len vďaka efektívnejšiemu verejnému obstarávaniu.

Napriek vyššie uvedeným úsporám bude potrebné prijať ďalšie ozdravné opatrenia. Na zníženie deficitu na potrebných 3,8 % HDP v roku 2012 je potrebných ešte 204 mil. eur a ďalšie zdroje budú potrebné na financovanie priorít vlády, na ktoré zatiaľ nie sú vo východiskách vyčlenené žiadne zdroje. Návrh východísk obsahuje zoznam najvýznamnejších potenciálnych opatrení. Kvantifikácie niektorých opatrení sú veľmi presné, iné sú naopak v tomto štádiu len orientačné a niektoré položky kvantifikované ani nie sú. Zoznam bude samozrejme počas prípravy rozpočtu verejnej správy na roky 2012 až 2014 možné upravovať.

Opatrenia by mali byť schválené tak, aby zabezpečili nielen splnenie cieľa pre rok 2012, ale aj pre kľúčový rok 2013. V takom prípade už vláda nebude musieť prijímať ďalšie ozdravné opatrenia, bude už len reagovať na zmeny makroekonomických podmienok.

Návrh rozpočtu verejnej správy predloží ministerstvo financií na rokovanie vlády SR v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy najneskôr do 15. augusta 2011.

Vzhľadom na charakter materiálu sa doložka vybraných vplyvov nevypracováva.

Materiál bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania. Na rokovanie vlády SR sa predkladá s rozporom s Ministerstvom obrany SR, Ministerstvom spravodlivosti SR, Ministerstvom životného prostredia SR, Ministerstvom zdravotníctva SR, Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvom kultúry SR, Ministerstvom hospodárstva SR, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Najvyšším súdom SR, Generálnou prokuratúrou SR, Slovenskou informačnou službou, Úradom geodézie, kartografie a katastra SR, Úradom priemyselného vlastníctva SR, Protimonopolným úradom SR a Slovenskou akadémiou vied.